

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๒๖๔/๒๕๖๓

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก จังหวัดบุรีรัมย์
เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร

ผู้อุทธรณ์ : นางสาว ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก จังหวัดบุรีรัมย์

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นางสาว ก. ผู้อุทธรณ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารการอนุญาต ตลอดจนเอกสารซึ่งนาย ข. ได้ส่งมาประกอบการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง บ้านเลขที่ - จากองค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก เช่น คำร้อง แบบแปลนอาคาร

องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก มีหนังสือ ที่ บร ๗๖๕๐๑/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า นาย ข. ไม่ประสงค์ให้เปิดเผย และการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร เอกสารที่ขอคัดสำเนาเป็นข้อมูลข่าวสารเฉพาะตัวของบุคคลไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลก่อน ตามมาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์ มีหนังสือลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงสรุปความได้ว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือคำขอข้อมูลข่าวสารลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารการอนุญาต ตลอดจนเอกสารซึ่งนาย ข. ได้ส่งมาประกอบการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง บ้านเลขที่ - จากองค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก เช่น คำร้อง แบบแปลนอาคาร แต่องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิกปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า นาย ข. ไม่ประสงค์ให้เปิดเผย และการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๖๔/๒๕๖๓

สมควร เอกสารที่ขอคัดสำเนาเป็นข้อมูลข่าวสารเฉพาะตัวของบุคคลไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลก่อน ตามมาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก ดังกล่าว

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ บร ๗๖๕๐๑/๖๗๙ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึงคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ส่งข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์มาเพื่อประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปความได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้อุทธรณ์มีหนังสือร้องเรียนมายังองค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก กรณีบ้านข้างเคียง รื้อถอนและก่อสร้างที่พักอาศัยโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เนื่องจากทราบว่าไม่ได้ขออนุญาตก่อสร้างต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เชื่อว่าจะสร้างความเดือดร้อนต่อเพื่อนบ้านข้างเคียงเป็นอย่างมากโดยเฉพาะฤดูฝน และขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิกตรวจสอบการขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และหาแนวทางป้องกันปัญหาที่จะสร้างความเดือดร้อนให้กับครัวเรือนข้างเคียงในอนาคต และได้มีหนังสือถึงศูนย์ดำรงธรรม อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ขอให้ประสานองค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิกตรวจสอบเรื่องดังกล่าวด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิกได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่าเจ้าของอาคารไม่ได้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร และเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบได้ตรวจแนะนำเจ้าของบ้านเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว โดยในระหว่างที่เจ้าของอาคารดำเนินการขออนุญาตก่อสร้างอาคารให้ถูกต้องนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิกได้มีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ ให้ระงับการก่อสร้างอาคารจนกว่าจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารภายในกำหนด ๓๐ วัน พร้อมกับมีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้วตามหนังสือ ที่ บร ๗๖๕๐๑/๓๗๔ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ผู้อุทธรณ์ได้ขอสำเนาเอกสารการอนุญาตตลอดจนเอกสารของนาย ข. เช่น แบบแปลนอาคาร คำร้อง ฯลฯ เพื่อเฝ้าสังเกตการก่อสร้างที่พักอาศัยดังกล่าว และหากไม่เป็นไปตามรายละเอียดในคำขออนุญาตจะได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิกดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิกพิจารณาคำขอแล้วเห็นว่าเอกสารการขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารมีเอกสารประเภทที่เป็นข้อมูลที่เปิดเผยได้ และเอกสารที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งต้องพิจารณาว่าเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยอย่างไรตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยแยกเป็นเอกสาร ดังนี้

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๖๔/๒๕๖๓

๑. เอกสารใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร เห็นว่าเป็นเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานรัฐเพื่อพิจารณาอนุญาตหรืออนุมัติมีผลโดยตรงต่อเอกชน จึงมิใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล แต่เป็นเอกสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ตามมาตรา ๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. เอกสารคำร้อง แบบแปลนอาคาร สำเนาโฉนดที่ดินและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อใช้ประกอบในการขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นเอกสารประกอบการขออนุญาตซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก เห็นว่าจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อนเพื่อป้องกันมิให้ถูกนำข้อมูลไปใช้อย่างไม่เหมาะสม และเป็นผลเสียต่อเจ้าของข้อมูล ตามมาตรา ๒๔ และได้มีหนังสือ ที่ บร ๗๖๕๐๑/๕๐๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ แจ้งให้ผู้พุทธธรณ์ทราบว่าจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต่อผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ และได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบเรื่องการขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวและให้เสนอคำคัดค้านภายในเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ตามหนังสือ ที่ บร ๗๖๕๐๑/๕๐๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ นาย ข. ได้ทำหนังสือไม่ประสงค์ให้เปิดเผยข้อมูลเอกสารดังกล่าวและคัดถ่ายเอกสารใด ๆ ทั้งสิ้น โดยแจ้งว่าแบบแปลนอาคารเป็นทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งได้ว่าจ้างวิศวกรเขียนแบบและลงนามรับรองประกอบการขออนุญาต จึงห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดสืบค้นดูข้อมูลในเรื่องดังกล่าวนอกจากจะได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน และหรือตามที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก รับฟังคำคัดค้านของสงวนสิทธิ์มิให้เปิดเผยข้อมูลและคัดถ่ายเอกสารใด ๆ ทั้งสิ้น ของนาย ข. และได้มีหนังสือ ที่ บร ๗๖๕๐๑/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้พุทธธรณ์

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ เอกสารการอนุญาต ตลอดจนเอกสารซึ่งนาย ข. ได้ส่งมาประกอบการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง บ้านเลขที่ - จากองค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก เช่น คำร้อง แบบแปลนอาคาร ข้อมูลข่าวสารที่ผู้พุทธธรณ์ร้องขอแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

ข้อมูลข่าวสารประเภทที่ ๑ คำขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคารหรือรื้อถอนอาคาร เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้พุทธธรณ์

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๖๔/๒๕๖๓

เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงสมควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตน จึงสมควรจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ข้อมูลข่าวสารประเภทที่ ๒ เอกสารประกอบในการขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคารหรือรื้อถอนอาคาร คือ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองของวิศวกรผู้ควบคุมงาน หนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม และแบบก่อสร้างอาคารบ้านพักอาศัย คสล. ๒ ชั้น เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ประกอบการขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคารหรือรื้อถอนอาคาร ในส่วนของสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน โฉนดที่ดิน เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นควรปกปิดไว้ แต่สำหรับหนังสือรับรองของวิศวกรผู้ควบคุมงาน และหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม สามารถเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่วนแบบก่อสร้างอาคารบ้านพักอาศัย คสล. ๒ ชั้น เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ในการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับการก่อสร้างอาคารตามแบบอนุญาตพื้นที่ติดต่อกับอาคารที่พักของผูุ้ทธรณ์ ผูุ้ทธรณ์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงสมควรที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตน อีกทั้งการเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอสามารถเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ ทั้งนี้ จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏผูุ้ทธรณ์ต้องการแบบแปลนก่อสร้างอาคารบ้านพักอาศัย คสล. ๒ ชั้น เพื่อใช้ในการตรวจสอบกรณีบ้านข้างเคียงสร้างบ้านโดยไม่เว้นระยะห่างจากแนวเขตตามกฎหมาย การเปิดเผยเฉพาะแบบแปลนภายนอกก็น่าจะเป็นการเพียงพอต่อการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐแล้ว ส่วนกรณีที่นาย ข. อ้างว่าแบบแปลนอาคารเป็นทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งได้ว่าจ้างวิศวกรเขียนแบบและลงนามรับรองประกอบการขออนุญาต จึงห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดสืบค้นดูข้อมูลในเรื่องดังกล่าวนอกจากจะได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน และหรือตามที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่า การเปิดเผยแบบแปลนก่อสร้างอาคารหากบุคคลใดนำข้อมูลดังกล่าวไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำไปใช้ประโยชน์ในทางการค้าโดยมิชอบใน

